

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Серія заснована у липні 2006 р.

ВІСНИК ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія: Економіка

Том 26. Випуск 1(86). 2021

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Odesa I.I. Mechnikov National University

Series founded in July, 2006

**ODESA NATIONAL
UNIVERSITY
HERALD**

Series: Economy

Volume 26. Issue 1(86). 2021

Засновник: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Редакційна рада:

І. М. Коваль, д-р політ. наук (*голова ред. ради*); **В. О. Іваниця**, д-р біол. наук (*заступник голови ред. ради*); **С. М. Андрієвський**, д-р фіз.-мат. наук; **В. В. Глебов**, канд. іст. наук; **Л. М. Голубенко**, канд. філол. наук; **Л. М. Дунаєва**, д-р політ. наук; **В. В. Заморов**, канд. біол. наук; **О. В. Запорожченко**, канд. біол. наук; **О. А. Іванова**, д-р наук із соц. комунікацій; **В. Є. Круглов**, канд. фіз.-мат. наук; **В. Г. Кушнір**, д-р іст. наук; **В. В. Менчук**, канд. хім. наук; **М. О. Подрезова**, директор Наукової бібліотеки; **Л. М. Солдаткіна**, канд. хім. наук; **В. І. Труба**, канд. юрид. наук; **В. М. Хмарський**, д-р іст. наук; **Є. А. Черкез**, д-р геол.-мінерал. наук; **Є. М. Черноіваненко**, д-р філол. наук.

Редакційна колегія серії «Економіка»:

О. В. Горняк, д-р екон. наук (*головний редактор*), **І. А. Ломачинська**, канд. екон. наук (*відповідальний секретар*), **Л. М. Алексеєнко**, д-р екон. наук, **Н. І. Гражевська**, д-р екон. наук, **О. І. Котикова**, д-р екон. наук, **Е. А. Кузнєцов**, д-р екон. наук, **Є. І. Масленников**, д-р екон. наук, **В. М. Мельник**, д-р екон. наук, **І. М. Нєнно**, д-р екон. наук, **О. В. Побережець**, д-р екон. наук, **А. О. Старостіна**, д-р екон. наук, **С. О. Якубовський**, д-р екон. наук, **Du Chunbu**, Candidate of Economic Sciences, Researcher (Central University of Finance and Economics, China), **Oleg Curbatov**, PhD Management in Science, Associate Professor (University of Paris 13 – CEPN, France).

Editorial council:

I. M. Koval, (*Editor-in-Chief*), **V. O. Ivanytsia**, (*Deputy Editor-in-Chief*), **S. M. Andriievskiy**, **V. V. Hliebov**, **L. M. Holubenko**, **L. M. Dunaieva**, **V. V. Zamorov**, **O. V. Zaporozhchenko**, **O. A. Ivanova**, **V. Ye. Kruhlov**, **V. G. Kushnir**, **V. V. Menchuk**, **M. O. Podrezova**, **L. M. Soldatkina**, **V. I. Truba**, **V. M. Khmarskiy**, **Ye. A. Cherkez**, **Ye. M. Chernoiivanenko**.

Editorial board of the Series “Economics”:

O. V. Horniak, **I. A. Lomachynska**, **L. M. Aleksieienko**, **N. I. Hrazhevskia**, **O. I. Kotykova**, **E. A. Kuznietsov**, **Ye. I. Maslennikov**, **V. M. Melnyk**, **I. M. Nienno**, **O. V. Poberezhets**, **A. O. Starostina**, **S. O. Yakubovskiy**, **Du Chunbu**, **Oleg Curbatov**.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 11465–338Р від 07.07.2006 р.

Науковий вісник Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.
Серія «Економіка» включено до переліку наукових фахових видань України
в галузі економічних наук (категорія «Б»)
на підставі Наказу МОН України від 17 березня 2020 року № 409 (Додаток 1)

Галузь науки: економічні.

Спеціальності: 051 – Економіка; 071 – Облік і оподаткування;
072 – Фінанси, банківська справа та страхування; 073 – Менеджмент;
075 – Маркетинг; 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність;
292 – Міжнародні економічні відносини

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus

Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет
відповідно до рішення вченої ради Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
(від 23 лютого 2021 року протокол № 8)

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою
програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Зара А. Є. СВІТОВИЙ РИНОК КОМЕРЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: ЧИННИКИ ВПЛИВУ І ТЕНДЕНЦІЇ.....	8
Пащинська К. С. ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ОСВІТИ І НАУКИ.....	15
Шароян Ф. А. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	22

РОЗДІЛ 2 ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Каневська І. М. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ.....	28
Нестеренко С. С. РОЛЬ ДІАГНОСТИКИ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ І НАРОЩУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ.....	33
Романуша Ю. В. ПЕРЕДУМОВИ ГАРМОНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ З ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ ЄС В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ.....	39

РОЗДІЛ 3 ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Воловик О. І., Курсенко Ю. А. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ТА МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЇ.....	46
Кононова О. Є. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	55
Постова В. В. ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНИХ ІНІЦІАТИВ У СИСТЕМІ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....	61
Решетнікова О. В., Даниленко В. І., Боровик Т. В. ЛОГІСТИКА ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	66
Рябенька М. О. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	72
Татар М. С. ПРИНЦИПИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	77
Філюк Г. М., Литвиненко Т. М. БРЕНДИНГ У СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ ВРАЖЕНЬ.....	84
Яцюк Д. В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЙ.....	91

РОЗДІЛ 4 РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Сахно Т. А. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФЕНОМЕНУ «ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА»: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ.....	98
--	----

РОЗДІЛ 5 ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Верстяк А. В.
ЕКОЛОГІЧНИЙ СЛІД У ДОСЛІДЖЕННЯХ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ КОНВЕРГЕНЦІЇ
КРАЇН/РЕГІОНІВ: КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛ..... **104**

Музика Н. М., Маланчук М. С.
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСТОРОВИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ БАЗОЮ ДАНИХ
ДЛЯ РОЗВИТКУ 3D-КАДАСТРУ..... **110**

РОЗДІЛ 6 ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

Поляріна Є. С., Акімова О. В.
ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ
ТА АНАЛІЗ ВИДАТКІВ ЗА БЮДЖЕТНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ..... **114**

РОЗДІЛ 7 ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Березовська Л. О., Долженко І. І.
ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ..... **123**

Віленчук О. М.
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ТАРИФНОЇ ПОЛІТИКИ
У СФЕРІ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ **130**

Матвієнко Г. А.
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ..... **135**

РОЗДІЛ 8 СТАТИСТИКА

Марець О. Р., Панчишин Т. В., Прокопович-Павлюк І. В.
СУЧАСНІ БІЗНЕС-МЕТРИКИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МАРКЕТИНГОВИХ ЗАХОДІВ..... **141**

РОЗДІЛ 9 МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Приймак В. І., Голубник О. Р.
НЕЧІТКІ МОДЕЛІ АНТАГОНІСТИЧНИХ ІГОР..... **147**

НАШІ АВТОРИ..... **153**

CONTENTS

SECTION 1

WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Zara Andrei

WORLD COMMERCIAL REAL ESTATE MARKET
UNDER COVID-19 PANDEMIC: INFLUENCES AND TRENDS..... 8

Pashynska Kseniia

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE FIELD OF EDUCATION AND SCIENCE.....15

Sharoian Fato

GENERALIZED ANALYSIS OF APPROACHES TO DIVERSIFICATION OF EXPORT ACTIVITIES.....22

SECTION 2

ECONOMY AND OPERATION OF NATIONAL ECONOMY

Kanevska Irina

FORMATION OF A MANAGEMENT SYSTEM MARKETING OF EDUCATIONAL SERVICES.....28

Nesterenko Svetlana

THE ROLE OF DIAGNOSTICS IN THE STRATEGIC PLANNING SYSTEM
AND INCREASING REGIONAL COMPETITIVE ADVANTAGES..... 33

Romanusha Yuliia

PREREQUISITES FOR HARMONIZATION
OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM OF UKRAINE
WITH THE EU EDUCATIONAL SPACE IN THE CONDITIONS
OF FORMATION OF THE KNOWLEDGE ECONOMY.....39

SECTION 3

ECONOMY AND ENTERPRISE MANAGEMENT

Volovyk Olena, Kursenko Yulia

ACHIEVING COMPETITIVE ADVANTAGE THROUGH INTEGRATION
OF LOGISTICAL AND MARKETING EFFORTS 46

Kononova Oleksandra

METHODOLOGICAL ASPECTS OF EVALUATION OF EFFICIENCY OF USE
OF INNOVATIVE DEVELOPMENT STRATEGIES AT CONSTRUCTION ENTERPRISES..... 55

Postova Valentyna

USE OF CLUSTER INITIATIVES IN THE RESTAURANT DEVELOPMENT SYSTEM OF UKRAINE.....61

Reshetnikova Olga, Danylenko Viktoriya, Borovik Tatiana

LOGISTICS AS ENSURING FACTOR OF UKRAINES COMPETITIVENESS
IN THE FIELD OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY.....66

Riabenska Maryna

STRATEGIC PLANNING IN HOTEL AND RESTAURANT ESTABLISHMENTS.....72

Tatar Maryna

PRINCIPLES OF BUSINESS ENTITIES SOCIO-ECONOMIC INTERACTION
IN THE CONDITIONS OF GLOBAL CHALLENGES77

Fyliuk Halyna, Lytvynenko Tetiana

BRANDING IN THE MODERN EXPERIENCE ECONOMY.....84

Yatsiuk Dmytro

PROBLEMS AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INTERNET COMMUNICATIONS.....91

SECTION 4

DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE POTENTIAL AND REGIONAL ECONOMY

Sakhno Tetiana

THEORETICAL ASPECTS OF THE PHENOMENON «TERRITORIAL COMMUNITY»:
CONCEPTS AND FEATURES.....98

**SECTION 5
ECONOMY OF NATURAL RESOURCES MANAGEMENT
AND ENVIRONMENT PROTECTION**

Verstiak Andrii
ECOLOGICAL FOOTPRINT IN RESEARCHES OF ECOLOGICAL COUNTRY/REGIONAL
CONVERGENCE: CRITICAL LITERATURE REVIEW.....104

Muzyka Nataliia, Malanchuk Mariia
RESEARCH OF SPATIAL DATABASE MANAGEMENT SYSTEMS
FOR THE DEVELOPMENT OF 3D-CADASTRE..... 110

**SECTION 6
DEMOGRAPHY, LABOR ECONOMY, SOCIAL ECONOMY AND POLITICS**

Poliarina Yelyzaveta, Akimova Olena
FINANCIAL SUPPORT FOR INTERNALLY DISPLACED PERSONS
AND ANALYSIS OF EXPENSES BY BUDGET CLASSIFICATION..... 114

**SECTION 7
MONEY, FINANCES AND CREDIT**

Berezovskaya Lyudmyla, Dolzhenko Inna
TAX REGULATION OF INNOVATIVE ACTIVITIES
OF BUSINESS ENTITIES IN UKRAINE.....123

Vilenchuk Oleksandr
METHODICAL APPROACHES TO FORMATION OF TARIFF POLICY
IN THE AGRICULTURAL INSURANCE SPHERE.....130

Matviienko Halyna
DIGITAL TRANSFORMATION OF PUBLIC FINANCE IN UKRAINE..... 135

**SECTION 8
STATISTICS**

Marets Oksana, Panchyshyn Taras, Prokopovych-Pavlyuk Iryna
MODERN BUSINESS METRICS FOR EVALUATION
OF EFFICIENCY OF MARKETING MEASURES..... 141

**SECTION 9
MATHEMATICAL METHODS, MODELS
AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN ECONOMY**

Pryimak Vasyl, Holubnyk Olga
FUZZY MODELS OF ANTAGONISTIC GAMES..... 147

OUR AUTHORS.....153

РОЗДІЛ 6

ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

УДК 314.72

DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/1-86-18>Поляріна Є. С.
Акімова О. В.

Донбаська державна машинобудівна академія

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ТА АНАЛІЗ ВИДАТКІВ ЗА БЮДЖЕТНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

У статті досліджено стан видатків на соціальне забезпечення, у тому числі соціальний захист внутрішньо переміщених осіб, проаналізовано фінансову підтримку громадян різних верств населення відповідно до статусу вимушених переселенців. Подано інфографіку інтеграції переселенців у пропорційному регіональному спектрі географії країни. Проаналізовано показники видатків бюджету України за економічною класифікацією, що висвітлюють позитивну динаміку функціонування соціального забезпечення. Побудовано наукову концепцію стратифікації аналізу потреб кожної ланки внутрішнього переміщення на основі мікрорівневого моделювання, включаючи в аналіз нормативно-правову базу. Виявлення пріоритетів та зосередження ресурсів на поліпшення життя ВПО дають змогу подолати кризові явища та мати високий рівень переваг у політиці відносно стратегії соціальної роботи з адаптації та інтеграції.

Ключові слова: внутрішньо переміщені особи, вимушені переселенці, соціальний захист, соціальне забезпечення, аналіз, інтеграція, адаптація, мікрорівневі моделювання, публічні послуги.

Постановка проблеми. Україна за кількістю вимушених переселенців посіла дев'яте місце у світі після початку конфлікту на Сході України й анексії Криму в 2014 р. За даними Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй [2] у справах біженців, станом на 05 березня 2021 р. налічується 1 461 770 осіб у стадії внутрішнього переміщення. За даними Доповіді Національної системи моніторингу про стан внутрішньо переміщених осіб [1], у квітні 2020 р. було зареєстровано 1 446 881 особа як внутрішньо переміщені (ВПО). Майже половина зареєстрованих ВПО перебувають у контрольованих урядом районах Донецької (510 764) та Луганська (280 437) областей. Райони з найвищою часткою ВПО, розташовані далі від зазначених областей, включали місто Київ (159 533) та Київську (62 901), Харківську (134 100), Дніпропетровську (71 171) та Запорізьку (56 017) області. Понад 35 тис ВПО зареєстровано в західних областях України, що характеризуються високим рівнем зовнішньої трудової міграції за даними Державної служби державної служби України: Львів – 11 032, Івано-Франківськ – 3 806, Закарпаття – 3 336, Рівне – 3 041, Тернопіль – 2 132, Волинь – 3 073, Чернівці – 2 442, Хмельницький – 6 493 особи. Зазначений факт внутрішнього переміщення підтверджує актуальність дослідження і потребує вдосконалення чинного законодавства щодо забезпечення прав та свобод внутрішньо переміщених осіб і громадян, подолання кризових явищ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Авторський колектив монографії [5], який складається з учених-економістів, що мають статус ВПО з м. Донецька, у 6-му розділі висвітлюють позитивний момент вимушеної внутрішньої міграції, що становить потенціал економічного розвитку інших регіонів, структурних зрушень в економіці, формування людського капіталу. Проблеми сутності статусу вимушених мігрантів на тери-

торії України та на регіональному рівні зокрема у зв'язку з постійним збільшенням чисельності ВПО через анексію Криму та військові дії на Сході досліджує [8] М.І. Малиха.

О.Ф. Новікова, О.В. Панькова [10] проаналізували специфіку вимушеного переміщення населення України внаслідок тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та окремих районів Донецької і Луганської областей, збройного конфлікту на Сході України. Для аналізу використовувалися статистичні дані, результати експертного опитування, дані досліджень і звітів міжнародних організацій. О.О. Комарово та О.С. Славіною [7] досліджено стан соціального захисту та особливості адаптації внутрішньо переміщених осіб в Україні, проаналізовано соціально-економічні проблеми, з якими стикаються переселенці у сучасних умовах. І. Алімовою [3] розглянуто тенденції динаміки інформаційно-аналітичної інформації щодо чисельності внутрішньо переміщених осіб в Україні впродовж 2014–2017 рр. У контексті соціального захисту внутрішньо переміщених осіб відображено основні види допомоги внутрішньо переміщеним особам в інших країнах.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Актуальність даного дослідження зумовлена з тим, що аналіз вітчизняного досвіду з моменту виникнення категорії осіб ВПО дає змогу дослідити та вдосконалити стан соціального забезпечення, що стане захисною функцією для людей, які покинули рідну оселю, та впорядкує їхнє соціальне становище. Це особливо актуально в контексті фінансової та бюджетної децентралізації.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є вивчення динаміки кількості ВПО минулого року за всіма верствами населення, охоплюючи при цьому двадцять п'ять областей країни для цільового здійснення розроблення наукової концепції стратифікації аналізу потреб кожної ланки внутрішнього переміщення. Доцільно включити в ана-

ліз види допомоги особам ВПО, яка здійснюється на законодавчому рівні з дотриманням нормативно-правового регулювання. Також слід визначити та акцентувати увагу на показниках видатків бюджету за економічною класифікацією, що виконується задля функціонування соціального забезпечення з часу існування зони проведення АТО до проведення операції Об'єднаних сил.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до інформації про кількість облікованих внутрішньо переміщених осіб на території України [4], оцінка ситуації внутрішнього переміщення за різними верствами населення за обласними показниками виглядає так (рис. 1).

Інфографіка розподілу внутрішнього переміщення за обласними показниками (рис. 2).

Відповідно до розрахунків, максимальне значення та перше місце приймаючої сторони за обліком осіб, пенсіонерів, дітей, осіб працездатного віку, осіб з інвалідністю займає Донецька область у загальній кількості 1 415 561 особа (табл. 1).

Відповідно до проведених розрахунків, мінімальне значення та останнє місце приймаючої сторони за обліком осіб, пенсіонерів, дітей, осіб працездатного віку, осіб з інвалідністю займає Тернопільська область у загальній кількості 5 604 особи.

Інфографіка кількості облікованих внутрішньо переміщених осіб на території України 2020 рік

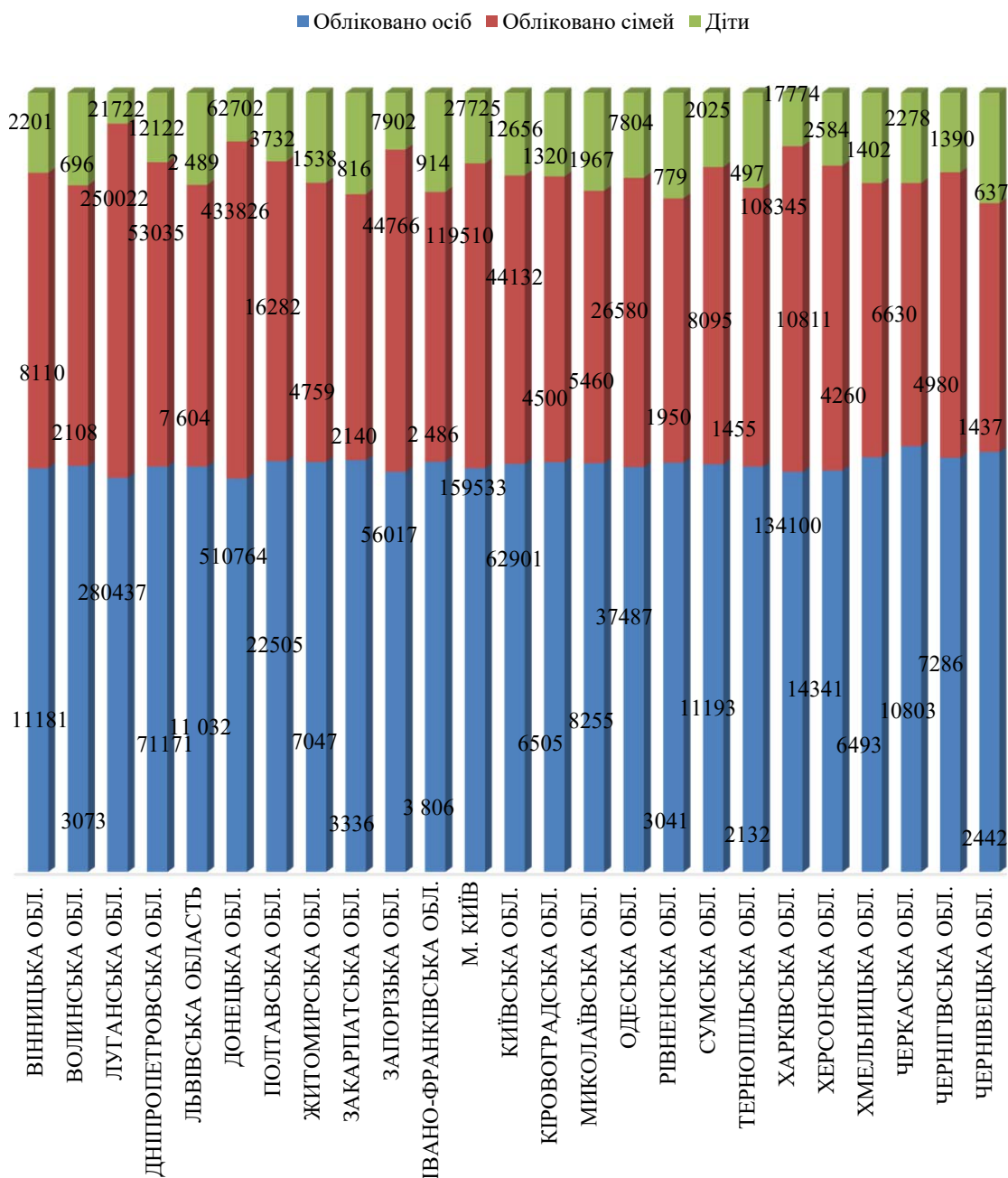

Рис. 1. Оцінка ситуації внутрішнього переміщення

Джерело: авторська розробка на основі [9]

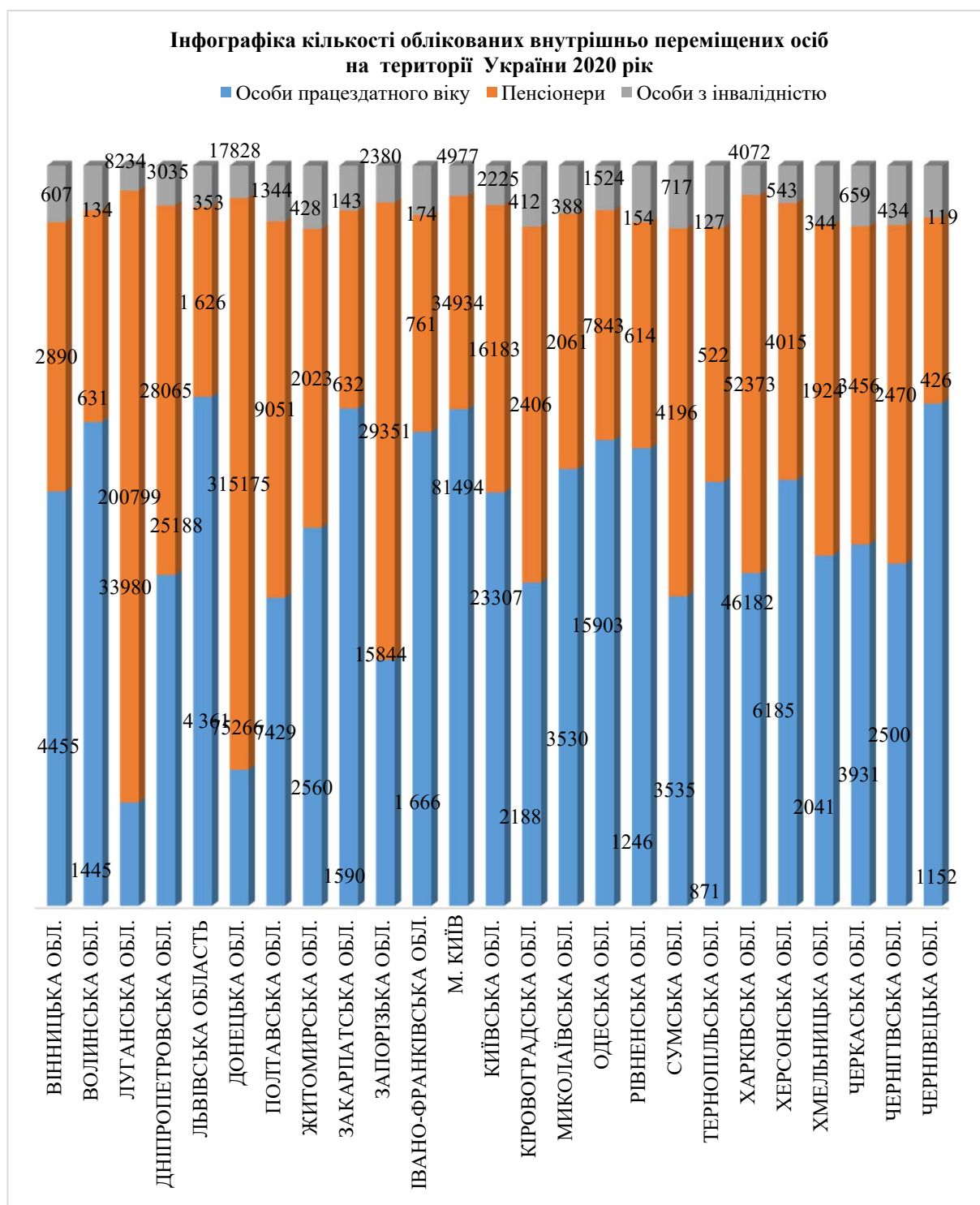

Рис. 2. Оцінка ситуації внутрішнього переміщення

Джерело: авторська розробка на основі [9]

Беручи до уваги фінансові дані річного звіту про виконання державного бюджету України з підрозділу П.3 «Видатки за економічною класифікацією видатків бюджету» розділу П «Видатки» [6], проводимо аналіз фінансових операцій відповідно до кодів бюджетної класифікації 2700, 2710, 2720, 2730 (табл. 2, 3).

Виходячи з фактичних фінансових даних загального фонду, розробляємо порівняння видатків відповідно до кодів бюджетної класифікації 2700, 2710, 2720, 2730.

Оцінивши видатки загального фонду, здійснені державним бюджетом, отримуємо такі розрахунки максимального значення державних витрат на підтримку соціального забезпечення в Україні (рис. 3). Відповідно до розрахунків за економічною класифікацією, робимо аналіз загальних значень витрат державного бюджету за фактичними показниками. Для цього охоплюємо роки з 2015-го по 2019-й та працюємо з кодом бюджетної класифікації за такими номерами: 2700, 2710, 2720, 2730 (табл. 4).

Таблиця 1

Інформація про кількість облікованих внутрішньо переміщених осіб на території України

№ з/п	Область	Особи	Сім'ї	Працевд.	Діти особи	Особ з інвалідністю	Пенсіонери	Σ
1	Вінницька	11181	8110	4455	2201	607	2890	29444
2	Волинська	3073	2108	1445	696	134	631	8087
3	Луганська	280437	250022	33980	21722	8234	200799	795194
4	Дніпропетровська	71171	53035	25188	12122	3035	28065	192616
5	Львівська	11 032	7 604	4 361	2 489	353	1 626	27 465
6	Донецька	510764	433826	75266	62702	17828	315175	1415561
7	Полтавська	22505	16282	7429	3732	1344	9051	60343
8	Житомирська	7047	4759	2560	1538	428	2023	18355
9	Закарпатська	3336	2140	1590	816	143	632	8657
10	Запорізька	56017	44766	15844	7902	2380	29351	156260
11	Івано-Франківська	3 806	2 486	1 666	914	174	761	9 807
12	м. Київ	159533	119510	81494	27725	4977	34934	428173
13	Київська	62901	44132	23307	12656	2225	16183	161404
14	Кіровоградська	6505	4500	2188	1320	412	2406	17331
15	Миколаївська	8255	5460	3530	1967	388	2061	21661
16	Одеська	37487	26580	15903	7804	1524	7843	97141
17	Рівненська	3041	1950	1246	779	154	614	7784
18	Сумська	11193	8095	3535	2025	717	4196	29761
19	Тернопільська	2132	1455	871	497	127	522	5604
20	Харківська	134100	108345	46182	17774	4072	52373	362846
21	Херсонська	14341	10811	6185	2584	543	4015	38479
22	Хмельницька	6493	4260	2041	1402	344	1924	16464
23	Черкаська	10803	6630	3931	2278	659	3456	27757
24	Чернігівська	7286	4980	2500	1390	434	2470	19060
25	Чернівецька	2442	1437	1152	637	119	426	6213
	Разом по Україні	1446881	1173283	367849	197672	51355	724427	

Джерело: авторська розробка на основі [4]

Таблиця 2

Видатки за економічною класифікацією видатків бюджету

Код	Найменування	Загальний фонд 2019		Спеціальний фонд 2019		Разом	
		план	факт	план	факт	план	факт
1	2	3	4	5	6	7	8
2700	Соціальне забезпечення	217 893 429 019,00	215 462 199 110,22	8 004 275 413,79	7 996 109 412,50	225 897 704 432,79	223 458 308 522,72
2710	Виплата пенсій і допомоги	175 007 518 374,00	175 006 483 852,63	7 879 956 042,18	7 879 393 273,72	182 887 474 416,18	182 885 877 126,35
2720	Стипендії	3 797 028 526,00	3 700 865 353,80	14 940 100,00	14 858 738,71	3 811 968 626,00	3 715 724 092,51
2730	Інші виплати населенню	39 088 882 119,00	36 754 849 903,79	109 379 271,61	101 857 400,07	39 198 261 390,61	36 856 707 303,86
Код	Найменування	Загальний фонд 2018		Спеціальний фонд 2018		Разом	
		план	факт	план	факт	план	факт
1	2	3	4	5	6	7	8
2700	Соціальне забезпечення	166 608 712 550,00	166 403 989 534,05	225 794 797,81	220 794 798,25	166 834 507 347,81	166 624 784 332,30
2710	Виплата пенсій і допомоги	151 134 583 164,00	151 114 814 422,33	130 086 022,87	129 675 578,46	151 264 669 186,87	151 244 490 000,79
2720	Стипендії	3 876 872 078,00	3 771 701 725,60	20 787 406,77	19 248 784,86	3 897 659 484,77	3 790 950 510,46
2730	Інші виплати населенню	11 597 257 308,00	11 517 473 386,12	74 921 368,17	71 870 434,93	11 672 178 676,17	11 589 343 821,05

Джерело: авторська розробка на основі [6]

Отримавши загальні значення фактичних витрат, маємо можливість розрахувати максимальне значення фактичних витрат.

У результаті проведеного аналізу отримуємо висновок, що з кожним роком бюджетне забезпе-

чення в країні зростає, а максимальне значення витрат припадає саме на 2019 р.

Авторська розробка наукової концепції стратифікації аналізу потреб кожної ланки внутрішнього переміщення на основі мікрорівневого моделю-

Таблиця 3

Видатки за економічною класифікацією видатків бюджету

Код	Найменування	Загальний фонд 2017		Спеціальний фонд 2017		Разом	
		план	факт	план	факт	план	факт
1	2	3	4	5	6	7	8
2700	Соціальне забезпечення	149 494 812 358,00	148 930 883 362,10	56 009 120,83	51 204 916,05	149 550 821 478,83	148 982 088 278,15
2710	Виплата пенсій і допомоги	134 648 065 645,00	134 646 180 525,68	3 683 895,65	3 492 963,86	134 651 749 540,65	134 649 673 489,54
2720	Стипендії	4 332 616 517,00	3 927 359 765,51	6 075 290,00	4 874 137,97	4 338 691 807,00	3 932 233 903,48
2730	Інші виплати населенню	10514130196	10 357 343 070,91	46 249 935,18	42 837 814,22	10 560 380 131,18	10 400 180 885,13
Код	Найменування	Загальний фонд 2016		Спеціальний фонд 2016		Разом	
		план	факт	план	факт	план	факт
1	2	3	4	5	6	7	8
2700	Соціальне забезпечення	153 224 348 751,00	153 064 610 119,82	259 487 671,15	217 879 833,02	153 483 836 422,15	153 282 489 952,84
2710	Виплата пенсій і допомоги	143 770 208 296,00	143 760 208 555,89	4 792 148,26	4 408 515,04	143 775 000 444,26	143 764 617 070,93
2720	Стипендії	46 667 145,00	42 360 725,54	1 851 601,79	1 670 563,90	48 518 746,79	44 031 289,44
2730	Інші виплати населенню	9 407 473 310,00	9 262 040 838,39	252 843 921,10	211 800 754,08	9 660 317 231,10	9 473 841 592,47
Код	Найменування	Загальний фонд 2015		Спеціальний фонд 2015		Разом	
		план	факт	план	факт	план	факт
1	2	3	4	5	6	7	8
2700	Соціальне забезпечення	104 053 828 891,00	103 724 313 002,90	381 065 356,12	327 342 758,15	104 434 894 247,12	104 051 655 761,05
2710	Виплата пенсій і допомоги	95 920 477 094,00	95 875 667 480,01	7 861 112,41	6 500 729,16	95 928 338 206,41	95 882 168 209,17
2720	Стипендії	45 263 642,00	42 397 575,17	942 385,52	911 625,01	46 206 027,52	43 309 200,18
2730	Інші виплати населенню	8 088 088 155,00	7 806 247 947,72	372 261 858,19	319 930 403,98	8 460 350 013,19	8 126 178 351,70

Джерело: авторська розробка на основі [6]

Таблиця 4

Розрахунки за економічною класифікацією видатків бюджету

Рік	Код 2700	Код 2710	Код 2720	Код 2730	Загальні значення витрат, факт	Мах значення витрат, факт
2015	103724313002,90	95 875 667 480,01	42397575,17	7806247947,72	207448626005,80	430924398220,44
2016	153 064 610 119,82	143 760 208 555,89	42 360 725,54	9 262 040 838,39	306129220239,64	
2017	148 930 883 362,10	134 646 180 525,68	3 927 359 765,51	10 357 343 070,91	297861766724,20	
2018	166 403 989 534,05	151 114 814 422,33	3 771 701 725,60	11 517 473 386,12	332807979068,10	
2019	215 462 199 110,22	175 006 483 852,63	3 700 865 353,80	36 754 849 903,79	430924398220,44	

Джерело: авторська розробка на основі [6]

вання, включаючи в аналіз види допомоги особам ВПО, які здійснюються на законодавчому рівні з дотриманням нормативно-правового регулювання (рис. 4).

Висновки і пропозиції. Статистичні дані інфографіки про кількість облікованих внутрішньо переміщених осіб на території України дають змогу оцінити ситуацію внутрішнього переміщення за різними верствами населення за обласними показниками. Розрахунки максимального значення обліку осіб, пенсіонерів, дітей, сімей, осіб працездатного віку, осіб з інвалідністю дають змогу побачити перше місце приймаючої сторони внутрішнього переміщення, що очолює Донецька область у загальній кількості 1 415 561 особа.

Розрахунки мінімального значення обліку осіб, пенсіонерів, дітей, сімей, осіб працездатного віку, осіб з інвалідністю дають змогу побачити перше

місце приймаючої сторони внутрішнього переміщення, що займає Тернопільська область у загальній кількості 5 604 особи.

За економічною класифікацією видатків бюджету державою здійснено значні фінансові вливання за бюджетною класифікацією за кодами 2700, 2710, 2720, 2730. У дослідженні отримано розрахунки максимального значення державних витрат загального фонду на підтримку соціального забезпечення в Україні. Маємо висновки, що у фінансовому керівництві соціальним сектором просліджуються тенденції динаміки щорічного зростання видатків державного бюджету за фактом, що має позитивний вплив на оцінку стану ВПО.

Уперше запропоновано наукову концепцію стратифікації аналізу потреб кожної ланки внутрішнього переміщення, беручи за основу мікрорівневі моделювання, включаючи в аналіз види

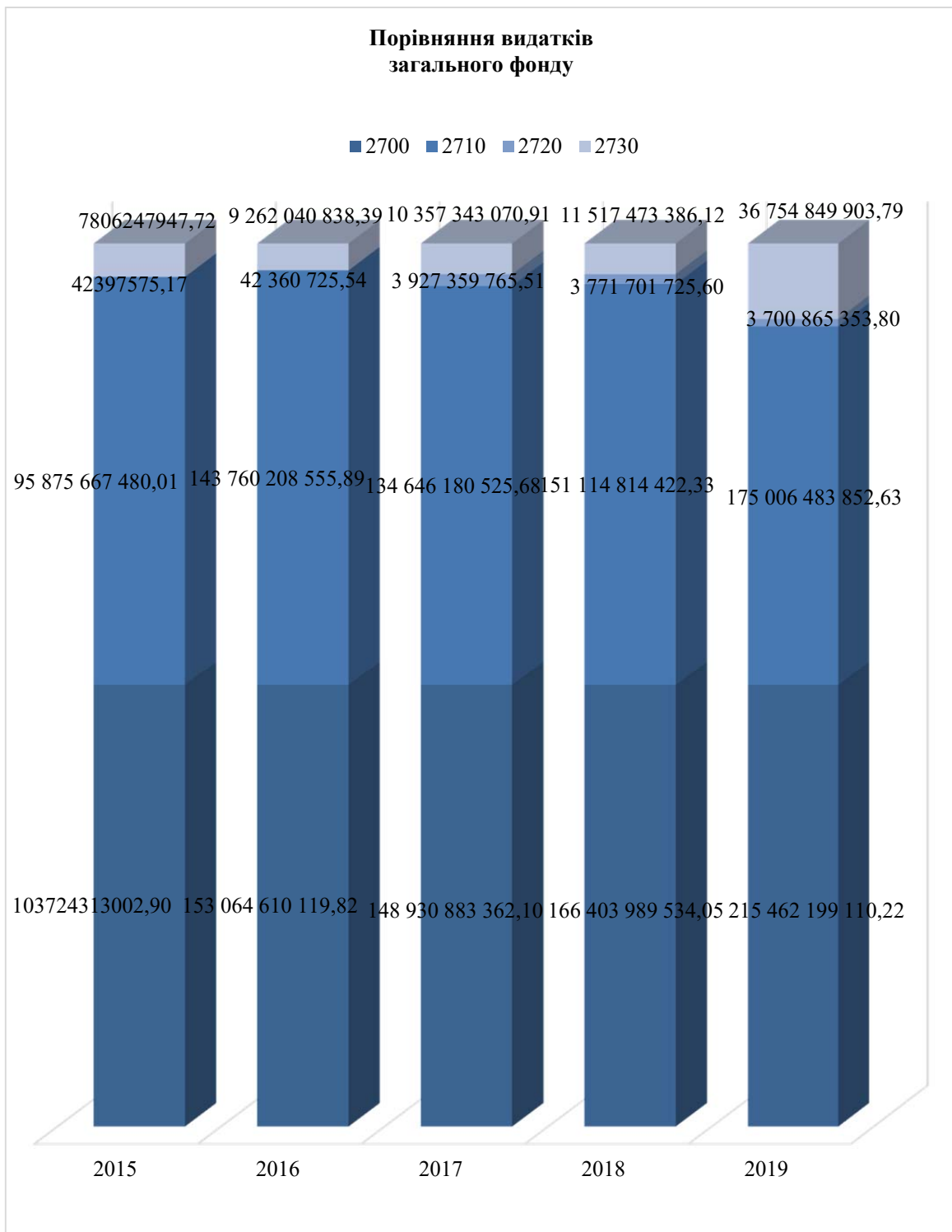

Рис. 3. Аналіз видатків загального фонду

Джерело: авторська розробка

допомоги особам ВПО, які здійснюються на законодавчому рівні з дотриманням нормативно-правового регулювання. Результатом стратифікації є часткове вирішення окреслених в аналізі проблем на місцевому рівні, приймаючи місцеві програми соціальної адаптації та інтеграції ВПО у місцеві громади або включення питання підтримки і допомоги наявних місцевих цільових програм

розвитку задля доступу до публічних послуг. В умовах економічної та військової нестабільності урахування потреб внутрішнього переміщення є цільовим напрямом подолання занепаду, що є позитивними змінами в роботі уряду. Доповнення законодавчої бази, беручи до уваги права внутрішньо переміщених осіб, є інструментом трансформацій.

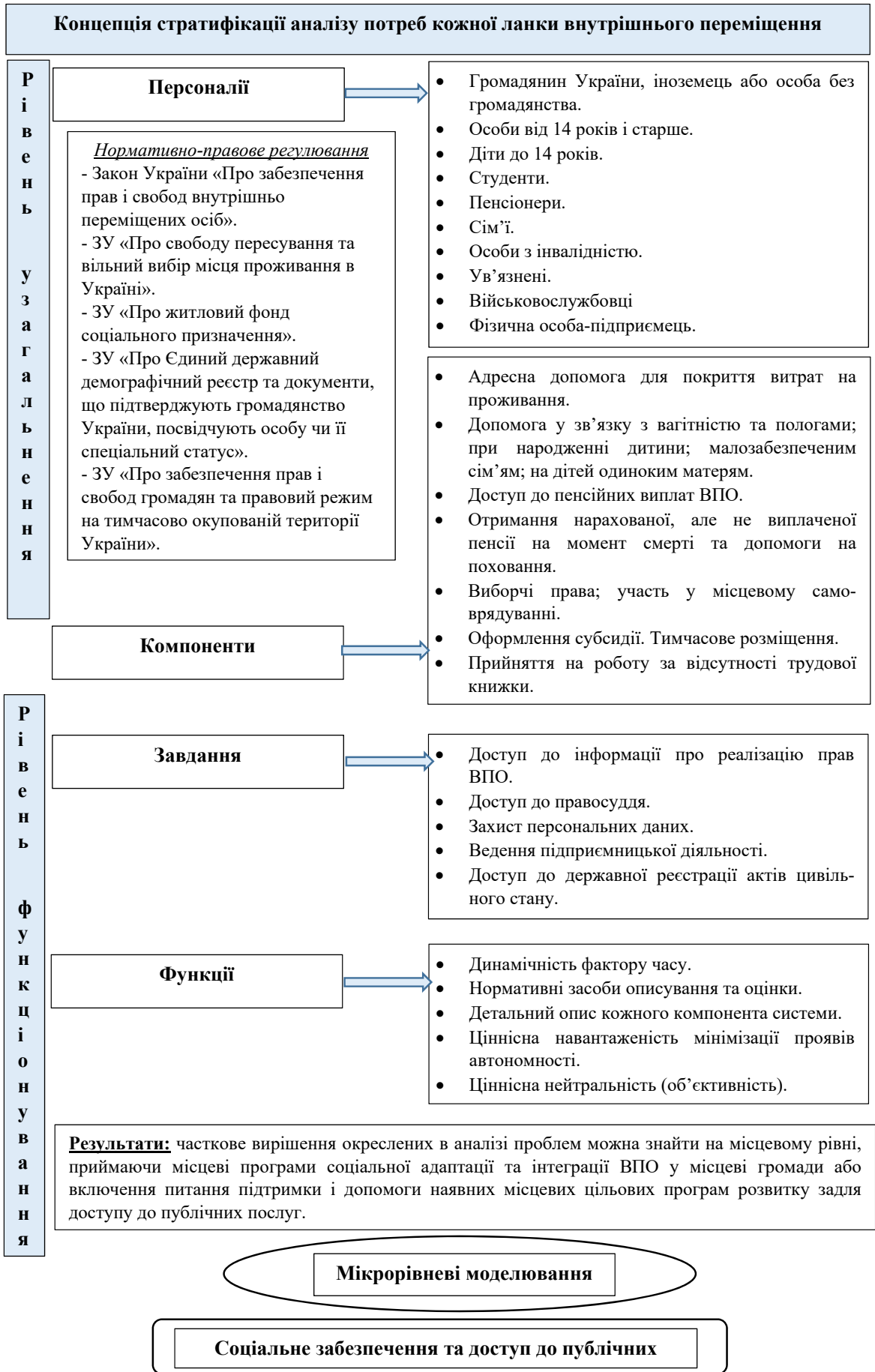

Рис. 4. Концепція стратифікації аналізу потреб внутрішнього переміщення

Джерело: авторська розробка

Список використаних джерел:

1. National Monitoring System Report On The Situation Of Internally Displaced Persons. URL: [https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NMS%20Round%2016_eng_WEB.pdf](https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NMS%20Round%202016_eng_WEB.pdf) (дата звернення: 19.03.2021).
2. United Nations High Commissioner for Refugees. URL: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiY2RhMmExMjgtZWRLMS00YjcwLWl0MzktNmEwNDkwYzdmYTM0IiwidCI6ImU1YzZMOTgxLTY2NjQtNDEzNC04YTBJLTY1NDNkMmFmODBiZSIsImMiOiJh9> (дата звернення: 19.03.2021).
3. Алімова І. Практика зарубіжних країн у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб: досвід для України. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 3(52). Ч. 1. С. 54–63.
4. Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб Міністерства соціальної політики України. URL: <https://mtot.gov.ua/ua/kilkist-zareestrovanih-vpo-stanom-na-13-kvitnja-2020-r> (дата звернення: 19.03.2021).
5. Новікова О.Ф., Амоша О.І., Антонюк В.П. Внутрішньо переміщені особи: від подолання перешкод до стратегії успіху : монографія. Київ : НАН України, Ін-т економіки пром-ті, 2016. 448 с.
6. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu> (дата звернення: 19.03.2021).
7. Комарова О.О., Славина О.С. Соціально-економічна захищеність внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. 2017. Вип. 75. С. 127–134.
8. Малиха М.І. До проблеми сутності поняття «внутрішньо переміщені особи»: державна політика та регіональна практика. *Грані*. 2015. № 8. С. 6–11.
9. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. URL: <https://mtot.gov.ua/ua/kilkist-zareestrovanih-vpo-stanom-na-13-kvitnja-2020-r> (дата звернення: 19.03.2021).
10. Новікова О.Ф., Панькова О.В. Вимушена міграція внутрішньо переміщених осіб (ВПО) України: стан, проблеми, шляхи розв'язання. *Проблеми економіки*. 2018. № 3. С. 217–225.

References:

1. National Monitoring System Report On The Situation Of Internally Displaced Persons. Available at: [https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NMS%20Round%2016_eng_WEB.pdf](https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NMS%20Round%202016_eng_WEB.pdf) (accessed 19 March 2021).
2. United Nations High Commissioner for Refugees. Available at: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiY2RhMmExMjgtZWRLMS00YjcwLWl0MzktNmEwNDkwYzdmYTM0IiwidCI6ImU1YzZMOTgxLTY2NjQtNDEzNC04YTBJLTY1NDNkMmFmODBiZSIsImMiOiJh9> (accessed 19 March 2021).
3. Alimova I. (2017) Praktyka zarubizhnykh krain u sferi sotsialnoho zakhystu vnutrishno peremishchenykh osib: dosvid dlia Ukrainy [Practice of foreign countries in the field of social protection of internally displaced persons: experience for Ukraine]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia: zbirnyk naukovykh prats*. Lviv: LRIDU NADU. Vol. 3 (52), pp. 54–63.
4. Yedyna informatsiina baza danykh pro vnutrishno peremishchenykh osib Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy [The only information database on internally displaced persons of the Ministry of Social Policy of Ukraine]. Available at: <https://mtot.gov.ua/ua/kilkist-zareestrovanih-vpo-stanom-na-13-kvitnja-2020-r> (accessed 19 March 2021).
5. Novikova O.F., Amosha O.I., Antoniuk V.P. (2016) Vnutrishno peremishcheni osoby: vid podolannia pereshkod do stratehii uspihku [Internally displaced persons: from overcoming obstacles to success strategies]: monohrafiia. Kyiv: NAN Ukrainy, In-t ekonomiky prom-sti, 448 p.
6. Derzhavnoi kaznacheiskoi sluzhby Ukrainy [State Treasury Service of Ukraine]. Available at: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu> (accessed 19 March 2021).
7. Komarova O.O., Slavina O.S. (2017) Sotsialno-ekonomichna zakhyschenist vnutrishno peremishchenykh osib v Ukraini [Socio-economic security of internally displaced persons in Ukraine]. *Sotsialni tekhnologii: aktualni problemy teorii ta praktyky*, vol. 75, pp. 127–134.
8. Malykha M.I. (2015) Do problemy sutnosti poniattia «vnutrishno peremishcheni osoby»: derzhavna polityka ta rehionalna praktyka [To the problem of the essence of the concept of internally displaced persons: state policy and regional practice]. *Grani*, no. 8, pp. 6–11.
9. Ministerstva z pytan reintehratsii tymchasovo okupovanykh terytorii Ukrainy [Ministry of Reintegration of the Temporarily Occupied Territories of Ukraine]. Available at: <https://mtot.gov.ua/ua/kilkist-zareestrovanih-vpo-stanom-na-13-kvitnja-2020-r> (accessed 19 March 2021).
10. Novikova O.F., Pankova O.V. (2018) Vymushena mihratsiia vnutrishno peremishchenykh osib (VPO) Ukrainy: stan, problemy, shliakhy rozv'iazannia [Forced migration of internally displaced persons of Ukraine: state, problems, solutions]. *Problemy ekonomiky*, no. 3, pp. 217–225.

Полярна Е. С.

Акімова Е. В.

Донбасская государственная машиностроительная академия

ФИНАНСОВАЯ ПОДДЕРЖКА ВНУТРЕННЕ ПЕРЕМЕЩЕННЫХ ЛИЦ И АНАЛИЗ РАСХОДОВ ПО БЮДЖЕТНОЙ КЛАССИФИКАЦИИ

Резюме

В статье исследовано состояние расходов на социальное обеспечение, в том числе на социальную защиту внутренне перемещенных лиц, проанализирована финансовая поддержка граждан различных слоев населения в соответствии со статусом вынужденных переселенцев. Представлена инфографика интеграции переселенцев в пропорциональном региональном спектре географии страны. Проанализированы показатели расходов бюджета Украины по экономической классификации, освещающие положительную динамику функционирования социального обеспечения. Разработана научная концепция стратификации анализа потребностей каждого звена внутреннего перемещения на основе микроуровневого моделирования, включая в анализ нормативно-правовую базу. Выявление приоритетов и сосредоточение ресурсов на улучшение жизни ВПО позволяют преодолеть кризисные явления и иметь высокий уровень преимуществ в политике относительно стратегии социальной работы по адаптации и интеграции.

Ключевые слова: внутренне перемещенные лица, вынужденные переселенцы, социальная защита, социальное обеспечение, анализ, интеграция, адаптация, микроуровневое моделирование, публичные услуги.

Poliarina Yelyzaveta
Akimova Olena
Donbas State Engineering Academy

FINANCIAL SUPPORT FOR INTERNALLY DISPLACED PERSONS AND ANALYSIS OF EXPENSES BY BUDGET CLASSIFICATION

Summary

The relevance of the article lies in the analysis of domestic experience, to improve the current state of the social sphere of Ukraine, the order of social status. Identify the positive features of social protection of internally displaced persons in our country. Identify practical transformation tools for Ukraine in this area. The current time requires the elimination of the existing difficulties of internally displaced persons, the development of civic consciousness, the strengthening of national unity and multi-level cooperation, international, but taking into account their own realities. A significant force in helping the authorities to every migrant, to every person, to a family that has received the status of internally displaced is the existing experience of Ukrainian practice, gained from the experienced trials. The main purpose of the study is to study the needs of internally displaced persons in order to determine priority areas for minimizing the negative manifestations of their integration in host communities, realizing the positive potential of forced internal migration of the population in Ukraine, taking into account the characteristics of individual regions and lessons from national experience. The article examines the state of expenditures on social security, including social protection of internally displaced persons, analyzes the financial support of citizens of various segments of the population in accordance with the status of internally displaced persons. An infographic of the integration of immigrants in the proportional regional spectrum of the country's geography is given. The indicators of budget expenditures of Ukraine are analyzed according to the economic classification. Highlights the positive dynamics of the functioning of social security. The scientific concept of stratification of the analysis of the needs of each link of the internal movement of micro level modeling is developed. Identifying priorities and focusing resources on improving the life of internally displaced persons allows you to overcome crisis phenomena and have a high level of advantages in policy regarding the strategy of social work on adaptation and integration. **Keywords:** internally displaced persons, social protection, social security, analysis, integration, adaptation, micro level simulations, public services.

Наукове видання

ВІСНИК ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія: Економіка

Відповідальний за випуск
Горняк Ольга Василівна

Українською, російською та англійською мовами

Передрук (перевидання) матеріалів видання
дозволяється тільки з дозволу автора і редакції.

Адреса редколегії:
65082, м. Одеса, вул. Дворянська, 2
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Електронна сторінка видання: www.visnyk-onu.od.ua

Формат 60x84/8. Гарнітура UkrainianSchoolBook
Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 17,91.
Підписано до друку 26.02.2021 р. Замов. № 0521/168. Наклад 100 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефони: +38 (048) 709 38 69, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.